

א.ד.

פרוטוקול מט. 47/ב'

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', כ"ח באייר, תשי"ג - 13.5.53 בשעה 8.45

נוכחים : היו"ר י. גורי
א. אלישר
ח. אריאב
י. בדר
ש. בז'רנו
א. הרצפלד
ק. לוז
א. ציזלינג
מ. קלמר
ז. שפר

מוזמנים : שר האוצר - ל. אשכול
ד"ר מנדלסון - מנהל המכס והבלו
ח. כהן - היועץ המשפטי
ד"ר קיטרון - משרד המשפטים

- טדר-היום: (1) סיכום הדיון על יבוא טבק וירג'יניה;
- (2) חוק הנשיא חיית וייצמן (גימלה ועזבון);
- (3) תקציב לשכת הנשיא;
- (4) תשובות שר האוצר.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

א. ציזלינג:
בישיבת שבוע שעבר נחקבלו החלטות על אישור צווי מכס ובלו. אני לא נוכחתי בישיבה זו, ולכן לא נרשמה ההסתייגות שלי. אני מבקש באופן פורמלי לרשום אותה.

ברצוני להזכיר ליושב-ראש, כי הובטחו לנו מספר תשובות לשאלות בקשר לתקציב, וכך הובטח להביא לפנינו את סיכומי החשבונות החדשיים של האוצר החל מ- 1.4.53.

אני אדאג שהחומר יובא לפני הוועדה בראשית שבוע הבא.

היו"ר י. גורי:

טיכונ הדידון על יבוא טבק וירג'יניה.

ד"ר מנחל טון:

תת-שר החקלאות, מר אפרתי, רצה להופיע
הבקר לפני הוועדה, כדי להמליץ בפניה -
גם מנקודת מבט של האינטרס החקלאי - על ביטול האיסור של יבוא טבק
חוץ; כיוון שהוא לא יכול היה לבוא, הוא ביקשני לדבר בשמו.

אנו עושים הכל - ויש שיתוף פעולה
בין משרד החקלאות והאוצר - כדי להקטין עד המינימום את היבוא
של טבק חוץ בכלל, והצלחנו בכך אדי יפה. בוועדת הכספים, בעת הדיון
על התקציב, הערכתי את החסכון במטבע זר לעומת שנת 1950/51 ב-
2 - 1,5 מיליון דולר לשנה.

לע-עתה יש לנו גידול מקומי בקנה מידה
קטן מאד של טבק וירג'יניה. הקהל כנראה אינו מוכן ליותר על עישון
של סיגריות וירג'יניה. על-ידי מס מודרג וגבוה מאד על סיגריות
וירג'יניה - אמנה נגד האינטרסים הפיסקליים שלנו - אנו מקטינים משנה
לשנה את השימוש בטבק וירג'יניה.

כיום מגיעה החצרות של טבק וירג'יניה
ל- 30 - 25 טון לחדש, היינו פחות מ- 25% של כלל התצרוכת בטבק,
וכמות זו הולכת וקטנה מחצי שנה לחצי שנה. הדבר נגרם גם על-ידי ירידת
כוח הקניה של האזרח, אשר אינו יכול לשלם 400 פרוטה עבור קופסת
סיגריות, בזמן שהוא יכול לקבל סיגריה די טובה בעד 270 פרוטה הקופסה.
ההפסד הפיסקלי הוא גדול, כי קופסת סיגריות "כנסת", למשל, מכניסה
לאוצר 120 פרוטה, לעומת 270 פרוטה שמקבלים מקופסת סיגריות וירג'יניה, כלומר
כמעט פי שניים-וחצי.

ישנו גם אספקט חקלאי. עוד במשך תקופה
די ארוכה נוכל להשתמש בטבק וירג'יניה מקומי רק בתור חלק של תערובת
עם טבק יבוא. אם לא נביא טבק וירג'יניה מהחוץ, לא נוכל כלל לייצר
סיגריות וירג'יניה. לכן יש אינטרסים אידנטיים לחקלאות, לאוצר ולתעשייה
להמשיך ביבוא טבק וירג'יניה. גם מנהל האגף לגידולי שדה במשרד החקלאות,
מר עמיר, פנה XXXX בקריאה לשר החקלאות, להרשות בעתיד יבוא של טבק
וירג'יניה, כי בזה תלוי קיומו של הגידול המקומי.

לא אלה סוד אם אומר, שקיימים ויכוחים
וחילוקי-דעות בין אנשי החקלאות והתעשייה בקשר לשאלת התערובת, וכמות
הטבק המקומי שיש להכניס בה. משתדלים מאד לשפר את הטבק המקומי, והייצרנים
עצמם הקימו חברה הפועלת זה שלוש שנים.

אנו מבקשים איפוא להפסיק את הקפאת היבוא,
ולהרשות לרשות המוסמכת להוציא רשיון יבוא של טבק וירג'יניה בסכום של
100,000 דולר.

ש. בז'רנו:
בשנת 1952 הובאו ארצה בסך-הכל 347,000 ק"ג
טבק מחוץ-לארץ, מזו חלק מאמריקה, חלק
מרוסיה וחלק מדרום-אפריקה.

עבור הכמות הנ"ל הוקצבו 150,000 דולר,
ו- 70,000 לירות שטרלינג בשביל היבוא מרוסיה ועוד 70,000 ל"ש
ליבוא מדרום-אפריקה. ההקצבה ליבוא מדרום-אפריקה לא היחה ישר מהאוצר,
כי אם מכספי הקרנות שאי-אפשר היה להוציאם משם אלא על-ידי סחורות.
אם הופכים את השטרלינגים לדולרים, יוצא כי הוקצבו 500,000 דולר ליבוא
של טבק וירג'יניה.

עם ה- 347,000 ק"ג טבק יצרה התעשייה
626,000 ק"ג סיגריות מהקטגוריות של וירג'יניה, זאת אומרת שהוסיפו
280,000 ק"ג טבק מקומי; 570,000 ק"ג נועדו לשוק המקומי ו- 56,000 ק"ג
בשביל צה"ל.

ש. בז'רנו:

סיגוריות וירג'יניה שנוצרו בארץ בשביל השוק המקומי הכניסו לאוצר עבור כל דולר שהוקצב - 13,5 ל"י בבלו. יש לציין את העובדה שהתעשייה משלמת כבר מזמן עבור כל דולר 2 ל"י. הזמן ההקצבה. את נקח זאת בחשבון, יתברר כי לטענה מקבל האוצר בממוצע עבור כל דולר שהוא מקצב - 15,5 ל"י.

בשנת 1952 גידלו הארץ 135 טון טבק וירג'יניה, והתעשייה קנתה את הכל.

טיב הטבק המקומי הולך ומשתפר משנה לשנה, אבל הוא טרם מסביע-רצון, בעיקר מבחינת הבעיה שלו. גידול טבק וירג'יניה הוא כנראה מלאכה קשה, ובאותן הארצות אשר פיתחו את הגידול הזה, הדבר לקח שנים רבות של לימוד ונסיונות עד שהן הגיעו לסטנדרט מסביע-רצון. אצלנו בארץ - גם במשקיה וגם בחכמה שלנו - הגידול החקלאי הוא בסדר, העלה עולה יפה, אלא שהטבק אינו בוער כהלכה. הדבר הלוי כנראה בתכונות האדמה והמים. אם אפשר היה לגדל את הטבק בלי השקעה מלאכותית, היו לכך ודאי תוצאות טובות. טרם נמצא הפתרון. מחפשיט אותו, נעשים נסיונות על-ידי תחנת הנסיונות וגורמים אחרים, לומדים את הבעיה; יש שיפור והתקדמות, אבל עוד אי-אפשר לומר שהגענו לטיב מניח את הדעת.

אשר לשאלה אם כדאי להביא טבק וירג'יניה, כבר אמר ד"ר מנדלסון כי יש לכך אספקט פיסקלי וחקלאי. בקשר לאספקט הפיסקלי, על האוצר להחליט אם כדאי לו להקציב דולרים המכניסים לו 15,5 ל"י הדולר. אולם האספקט החקלאי הוא ברור. אם אנו רוצים להמשיך בנסיונות של גידול טבק וירג'יניה מקומי, אנו חייבים להקציב דולרים ליבוא טבק אמהחוץ. כיום אין כל שימוש לטבק וירג'יניה מקומי, אם אין מערבהים אותו בטבק יבוא, ולכן כל-כך חלוי עתיד הגידול המקומי ביבוא טבק וירג'יניה מהחוץ.

היו"ר י. גורי:
הדברים הובררו די צרכם מהצד הפיסקלי וגם מהאספקט החקלאי של טיפוח הגידול של טבק וירג'יניה מקומי. הרצוני לשאול את החברים אם הם בעד ביטול ההקפאה של יבוא טבק.

א. ציזלינג:
אני מתנגד. במצוקת המטבע שלנו וירידת רמת-החיים, אינני חייבים להקציב מטבע חוץ בכדי לספק עשן טעים לאוכלוסייה.

י. בדר:
גם אני אינני תומך בהצעה.

היו"ר י. גורי:
אני מעמיד להצבעה את ההצעה להתיר את היבוא של טבק וירג'יניה, ולהקציב מטבע חוץ בתחום אגמא מכסימלי של 300,000 דולר.

ש. בז'רנו:
רציתי לשאול אם זה בטמכות הוועדה לקבוע אם לאוצר אסור או מותר להקציב מטבע ליבוא מצרך מסוים. לי נראה כי אין הדבר בטמכותנו; זו הטמכות של הרשות המבצעת ולא המחוקקת.

היו"ר י. גורי:
איננו מתכוונים לקבל החלטה; אנו יודעים מה הן סמכויות הוועדה. אולם הרצוני לציין כי האוצר מחייץ עם הוועדה גם בעניינים שאין הוא חייב לקבל דעתה. זוהי המסורת שנחגבשה במשך הזמן.

ש. בז'רנו:
אני רונה רק שיהיה ברור, כי ההחלטה שנקבל כאן משמשת המלצה ואינה מחייבת.

ה צ נ ע ה

- 7 - בעד ההצעה להתיר יבוא טבק וירג'יניה
- 1 - נגד

הוחלט לבטל את ההקפאה ולהתיר יבוא טבק וירג'יניה.

חוק הנשיא חליה וייצמן (ביטול ועזבונו)

היו"ר י. גורי:

הממשלה הזרה לדון בחוק, והיא עומדת על דעתה
כי נאשרו ככתבו וכלשונו. אני מבקש לשמוע
את חוות-דעת חברי הוועדה.

י. בדר:

סיעתי עומדת על התיקונים אשר הבאתי.

א. ציזלינג:

בעת הדיון בחוק הבענו את ביקורתנו
לתוכן החוק ולניסוחו. הודענו אז כי משום
כבודו של הנשיא הראשון - ד"ר חליה וייצמן ז"ל, אנו לא נכניס הסתייגויות,
אם כי יש בלבנו ובהכרתנו להגישן. אנו לכן לא נשתתף כאן בוועדה בהצבעה,
מבלי שנעשה לזה פרסום כל שהוא.

י. בדר:

הצעותי הן:

- (1) למחוק את המלים "חליה וייצמן" משם החוק;
- (2) למחוק בסעיף (2) את המלים "חליה וייצמן" ו- "וירה וייצמן",
ולכתוב: לאלמנתו של נשיא המדינה תשלח... "
- (3) למחוק סעיף (4).

ז. שפר:

אם הממשלה מבקשת לאשר את החוק ללא שינוי,
היה רצוי כי נציג הממשלה יסביר לנו את

הסיבה לכך.

ח. כהן:

במקרה מסוים זה איך לי כל ידיעה על מה
שהחלט בממשלה; אני יכול רק למסור לכם
אינפורמציה על הדיון בחוק זה בממשלה הקודמת.

היה לי הכבוד להביא את החוק הזה לקריאה
שניה בכנסת, בחור שר המשפטים דאז. מותר לי אולי לנחש כי באותה סיבה
טמון הסוד של בקשת הממשלה הנוכחית לא להביא כל שינויים בחוק.

הגב' וייצמן ביקשה מאת ממשלות אנגליה
וארצות-הברית - שיש לנשיא המנוח רכוש, בעיקר חביעות בקשר לדמי-
הילוג על פטנטים - לשחררה כמס עזבונו ומסים כיוצא באלה. אצאאא
הממשלות ההן דרשו ממנה להוכיח שעזבונו של הנשיא המנוח פטור ממסים
אלה בישראל. אנו שלחנו בזמנו את הצעת החוק, כפי שאושרה על-ידי
הממשלה, ואני מניח כי על-סמך העובדה שהממשלה האיעה לכנסת הצעת-
חוק זו, הסכימו ממשלות אלו לפטור את עזבונו של הנשיא ממסים אלה. אני
מבין כי ~~יש~~ לא נוח לממשלה כי עכשיו ישונה החוק באיזה פרט מכריע.

אני מדגיש שניתן, שאני יכול רק לנחש
מה הם המניעים שהניעו את הממשלה לבקש לא להכניס שינויים; ואם
מותר לי לבקש באופן אישי, אני מצטרף לבקשה זו.

הממשלה הקודמת ביקשה לכבד את זכרו של הנשיא
וייצמן המנוח והביאה את החוק הזה. איך זה ~~מגיע~~ מהכנסת לחוק חוק
גימלה ועזבונו כזה או דומה לגבי יתר נשיאי ישראל, והדבר אינו צריך
לעכב את החוק המיוחד הזה.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים להצבעה.

ה צ ת ה

- הצעת חבר-הכנסת בדר להוציא משם החוק את המלים "חיים וייצמן" - לא נתקבלה
- הצעת טיעת מק"י - לא נתקבלה

שם החוק "הוק הנשיא חיים וייצמן (גימלה ועזבוך)" - נתקבל

הסתייגות : לחבר-הכנסת בדר.

- הצעת חבר-הכנסת בדר להוציא בסעיף 1 את המלים: "חיים וייצמן" ו-"וירה וייצמן" - לא נתקבלה
- הצעת סעיף מק"י לסעיף 1 - לא נתקבלה

סעיף 1 - כפי שהוצע בחוק - נתקבל

הסתייגות : לחבר-הכנסת בדר.

- הצעת חבר-הכנסת בדר לסעיף 2 - לא נתקבלה
- סעיף 2 - כפי שהוצע בחוק - נתקבל

הסתייגות : לחבר-הכנסת בדר

- הצעת חבר-הכנסת בדר למחוק סעיף 3 - לא נתקבלה
- הצעת טיעת מק"י למחוק סעיף 3 - לא נתקבלה

סעיף 3 - כפי שהוצע בחוק - נתקבל

הסתייגות : לחבר-הכנסת בדר.

- הצעת חבר-הכנסת בדר למחוק סעיף 4 - לא נתקבלה
- הצעת הסיעה הקומוניסטיח - לא נתקבלה

סעיף 4 - כפי שהוצע בחוק - נתקבל

הסתייגות : לחבר-הכנסת בדר.

סעיף 5 - כפי שהוצע בחוק - נתקבל

חוק הנשיא חיים וייצמן (גימלה ועזבוך) - א ו ש ר

היו"ר י. גורי: כראוני להודיע לחברי הוועדה, כי חברת "מקורות" מוכנה לקיים את הסיור במפעליה בנגב ב-21.5.

הוחלט : לקיים את הסיור במפעלי חברת 'מקורות' ב-28.5.

היו"ר י. גורי: אבקש את חברי הוועדה להגיש בהקדם את הצעותיהם לתקציבי המשרדים שפחנו את הדיון בהם. על בסיס הצעות אלו ינקיים הדיון.

א.ד.

הקציב לשכת הנשיא .

י. בדר:

אני מציע להעלות את משכורתו של הנשיא ל- 18,000 ל"י בשנה. אני טבור כי לכבוד המדינה הוא להבטיח לנשיא משכורת הוגנת, בין אם היא דרושה לו אם לאו.

הצעת התקציב אומרת: נשיא המדינה-5,400 ל"י; קרן מיוחדת לרשות הנשיא - 5,000 ל"י; הוצאות לקבלות-פנים רשמיות - 7,500 ל"י. אני מסכים כי כל אדם העובד בשירות המדינה חייב לתת חשבון על הוצאותיו, אבל הנשיא לא. בית הנשיא וקבלות הפנים על-ידי הנשיא הן מצד אחד הוצאות הנשיא, אבל בכל-זאת יש בהן אלמנט אישי, ואין הן צריכות לעמוד לביקורת.

אני מציע להקטין את הסכומים המופיעים כשני הסעיפים האחרונים, ולהגדיל כאופן ניכר את משכורתו של הנשיא.

היו"ר י. גורי:

דעתי שונה מדעתו של חבר-הכנסת בדר. יש סכומים עומדים לרשותו האישית של הנשיא, ואין הוא חייב לתת חשבון עליהם. יש סכומים אחרים המוצאים על-ידי לשכת הנשיא, ואין כל פחיתות כבוד או פגיעה בכבוד הנשיא אם סעיפים אלה עומדים לביקורת, ופתוחים.

כבודו של הנשיא אינו בשיעור משכורתו, אלא במעמד שהוא כובש בהרגשת העם. נשיאנו הוא נשיא של מדינה קטנה, המאמצת בכל כוחה לקיים משטר של צנע, ומשכורת נשיא מדינתנו צריכה להיות פחות או יותר מותאמת לרמת-החיים של תושבי המדינה.

אני מציע לאשר את הצעת הממשלה ללא כל

שינויים.

(אחרי-כך רשם אפ).

לפני כן רשמה אד

אפ.

א. ציזלינג:

אני סבור שהיה זה נאה אילו לשכת הנשיא והנשיא היו פטורים מכל תשלום ומכל חשבון בעד שרות ממשלתי, כגון דואר, טלפון וטלגרף. על כן אני מציע להתקין תקנה, שהם פטורים מתשלום עבור שרות ממשלתי כלשהו, ומחוץ לחשבון.

היו"ר י. גורי:

יש שתי הצעות: א) הצעת חבר הכנסת בדר, להעלות את משכורת הנשיא ל-80 אלף ל"י; ב) הצעת חבר הכנסת ציזלינג למחוק מהתקציב, כראון הממשלה, את שלשת הסעיפים דואר, טלפון וטלגרף (או לצרף את הסכום של 2000 ל"י לקרן מיוחדת במסגרת התקציב) ולהורות את הדואר לא להגיש חשבונות ללשכת הנשיא.

ה צ ב ע ו ת

בעד הצעת חבר הכנסת בדר - 1 קול
נגד - רוב

ה הצעה נדחתה

בעד הצעת חבר הכנסת ציזלינג - 2 קולות
נגד - 3 "

ה הצעה נדחתה

י. בדר:
איש לא בדק אם יש לנו סמכות לקבל הצעה כזו ואם אינה מתנגשת בחוקים קיימים כלשהם.

היו"ר י. גורי:

ועדת הכספים ממליצה בפני הממשלה, שתורה משרדים אלה לא להגיש חשבונות לביה הנשיא. פירוש הדבר שבית הנשיא פטור מתשלומים אלה, והסכום של 2000 ל"י יימחק.

י. בדר:

אני מתנגד למחיקה, כי אין שום בטחון שהממשלה - לפי החוקים הקיימים - תוכל לבצע הצעה זו.

2. תשובות שר האוצר לשאלות חברי הועדה

י. בדר:
כיון שאנחנו מוכרחים לדון גם על סעיף "שרים" והדבר קשור עם משכורת השרים, הייתי מעדיף שנדון על כך בנוכחותו של שר האוצר.

שר האוצר ל. אשכול:

חבר הכנסת בדר שאל מהי הסיבה שנעשו הטידורים האחרונים ביחס לאשראי הבנקאי, ללא התייעצות מוקדמת עם ועדת הכספים. הכוונה היא בודאי להסדר עדיפויות לקבלת אשראי. החוק אינו מחייב הבאת פעולה אדמיניסטרטיבית כגון זו בפני הועדה, אולם לאמתו של דבר הועדה-משנה של הועדה למדיניות האשראי - בדאשות חבר הכנסת פורדר - קבלה אינפורמציה מלאה בענין זה. הועדה לא התכנסה זה זמן נזכר. על כן הדבר נעשה גם על-פי פרורוגטיבה של האוצר, ומאידך גיסא גם ועדת הכספים לא אסרה את הדבר וידעה על כך.

י. בדר:

הועדה ישבה כמה פעמים, קבלה אינפורמציות רבות, אבל לא ביחס לתכנית הזו.

שר האוצר ל. אשכול:

אני מוכן לבדוק זאת עוד פעם.

חבר הכנסת ציזלינג מתלונן על אי-מסירת חומר אינפורמטיבי. לא נמסרו בדוחות פרטים על היחרות של האפוטרופסויות השונות ושל רשות הפיתוח. מכינים את הדו"ח הכספי לסוף חודש מרץ, והוא יגיע תוך שבוע-שבועיים.

א. ציזלינג:

בעבר לא קבלנו פרטים אלה בדו"חות. אני מבין שהפעם הדבר ייכלל.

שר האוצר ל. אשכול:

חבר הכנסת סוזאייב שאל על דבר מתן אשראי בתקציב
שפיתוח למלונות, שאנחנו הכנסנו איזה חידושים.
במשך השנתיים האחרונות הוקצבו הלוואות בשטח זה, ואי אפשר להגיד שאנשים
מפסידו כסף בזה. נוסף לכך הבטיחה הממשלה, לקיימה, לחת הלוואות נוספות.
במשך הזמן באו אנשים ואמרו שנחוצים להם סכומים נוספים שעליהם לא התחייבנו
למפרע. כדי למנוע אפשרות שבמרוץ הזמנים הממשלה תהיה רק מפסידה בכסף,
הסכמנו להמשיך במתן הלוואות תוך חמש שנים, אבל לתקופות ארוכות יותר
הבטחנו לעצמנו זכות לקבל מניות. היו לי שיחות על כך עם הבנק, וברוב
המכריע של המקרים הדבר גם התקבל על דעת האנשים.

חברי הכנסת גניחובסקי וסוזאייב שאלו בענין
הלוואת "איר-פרנס"-קרן-קיימת לישראל. בזמנו נמסרה לשואלים תשובה בכתב
על ידי ד"ר קוניקוב. (שר האוצר קורא את המכתב הנדון).

חבר הכנסת דיין שאל מדוע לא תורחב ההלוואה
הנ"ל שקבלה הקרן-הקיימת לישראל, לעניני התיישבות. הממשלה לא נהנה ערבות
לזה, והברות יכולות לפעול בשטח זה, וכמה מהן עשו זאת. כן שאל מדוע איננו
מבצעים מפעלים לנטיעת-בעל. הדבר הזה לא בא, וכל אחד יכול להבין מדוע.
נעשו נסיונות נטיעה, שלא תמיד עלו יפה.

חבר הכנסת אלישר שאל בקשר לשמועות על הוצאת
פקידים שעלו על 5 מיליון ל"י. הוצאות הנסיעה וההובלה לא עלו על האומדן
בשנת תקציב 1952/53 ולא חרגו ממסגרת זו. שום ועדה לא גלתה חריגה מהמסגרת.

א. אלישר:
אינני מקבל את התשובה. אני יודע שהיתה ועדה
ומבקש את שר האוצר לבדוק זאת. העיקר הוא,

שההוצאות גדלו.

שר האוצר ל. אשכול: אם הכוונה לוועדת-לבון - אין זו ועדה מיוחדת.

א. אלישר:
שאלתי גם ביחס למשכורת מקידינו, נתינים ישראלים
בדרגות ידועות באו"ם, אשר מקבלים שכר גבוה
מהמקובל - 800 דולר לחודש, פלוס הוצאות. סכום זה באמריקה, הוא ממש פנטסטי.

שר האוצר ל. אשכול:
אני יודע שעובדים אצלנו פקידים - אמנם לא
ישראלים - שחיים באמריקה ועולים לנו הרבה יותר.

א. אלישר:
שאלה נוספת: ישנם חשבונות חסומים של משקיעי
חוץ שלאחר שנה או שנתיים בקשו להשקיעם בבנייה
פרטית, אולם הדבר נאסר עליהם. אני שואל על סמך איזה חוק אוסרים על אדם
שהעלה את כספו בדרך ההוגנת ביותר וכספו נחסם, להשתמש בכסף זה לבנייה
שתעזור לפתרון בעיית התעסוקה בארץ.

א. ציזלינג:
אני מבקש לדעת מה מצב תשלומי המשכורת לעובדים
עכשיו. שנית, כשנקבל את הדו"ח השנתי, הייתי
מבקש שיצוינו בו הסכומים שהיו מאושרים ולא הוצאו. אני מבקש לדעת היכן
קצצו ומה דין הסכומים האלה.

היו"ר י. גורי:
בעקבות שאלתו של חבר הכנסת ציזלינג: מתעוררת
שאלה קונסטרוקטיבית כללית, כי היו פניות שונות
לוועדת הכספים בענין זה. אם האוצר לא שלם את אשר נקבע בתקציב, עד ה-1
באפריל, יכולות להיות שתי אפשרויות: א) שהמשרד לא השתמש בכל הסכום
שהקציבו לו, מטעמים שונים; ב) שהאוצר פיגר בתשלומים מחוסר אמצעי תשלום,
והמשרד רואה זאת כחוב שאין שום יסוד חוקי לבטול חלק זה של התקציב.

אם כן, שאלתי היא: אם באמת כדעת הטוענים שהאוצר
באטל את ההקצבה לאחר שלא שלם אותה עד ה-1 באפריל והודיע למשרד שסכומים
אלה אינם עומדים יותר לרשותו; ואם נשאר חייב, הוא צריך להשלים את
החסר. בודאי יש פה אי-הבנה בין המשרד והחשב הכללי. המדובר בעיקר בחנוך,
ותרבות, אבל לא רק במשרד זה.

השאלה היא, אם הקצבה שאושרה בתקציב בכנסת,
היא שרירה וקיימת אף על פי שהאוצר פיגר ולא שילם אותה עד ה-1 באפריל.

ברצוני להזכיר לשר האוצר שלפני כמה חדשים הבאנו
בפניו את הבעייה של פיגור משקי תקציב בעיקר, בהשלום הארנונה, וכתוצאה
מזה מנהל הארנונה לא נענה לפניות לתשלום פיצויים על בזקי רכוש במקרים
שונים. אלה הם דוקא המקרים הקשים ביותר. שר האוצר אמר שידאג שהדבר יבוא
על היקונו, אולם שמענו כמה פעמים שהענין אינו מסתדר. לאחרונה קבלנו ידיעה

שהסוכנות היהודית הכניסה סכום של 190 אלף ל"י על השבון הסכום המגיע מהמשקים הללו, ומתנדר שמנהל הארנונה לא עשה כל צעד כדי לסלק את התביעות הללו - וישנה חליפת מכתבים בנדון.

א. הרצפלד: מנהל הארנונה מודיע לסוכנות היהודית, במכתבו, שהיות והיא לא עמדה בדיבורה הוא יאחז באמצעים נגד המשקים האלה. הוא קבל מהסוכנות היהודית סך 190 אלף ל"י. אינני מביא בחשבון ברגע זה את נזקי המלחמה שלא שולמו, ואת הדרישות הבלתי מחקבלות על הדעת שמציגים לישובים בקשר לקבלת הסכומים כתוצאה מהסתננות וכדומה. תבינו שאני צריך שנתיים לטפל בדבר, ואין לי מה לענות לאנשים.

ח. אריאב: משאלה לי אל שר האוצר. הייתי מאד מעריך אילו לאחר שובו מארה"ב היה מוסר לוועדה סקירה על המצב הפיננסי של הממשלה.

א. אלישר: ברצוני לאשר את דבריו של חבר הכנסת הרצפלד ביחס לירושלים - כולל הנפגעים הראשונים מזמן מלחמת השחרור; לא רק ענין נוה-יעקב טרם מאז את פתרונו, אלא גם המרכז המסחרי בירושלים.

שר האוצר ל. אשכול: אשר לבעייה שעורר חבר הכנסת הרצפלד, צריך לשבת עם שני הצדדים ולהסדיר את הענין.

משכורת: בדרך כלל אנחנו משלמים משכורת יפה. שנית, אני שמח להזדמנות למסור פעם סקירה על מצב הנהלת הכספים. בודאי אין זה חידוש בשבילכם, שאין לנו רזרבות ושנאנחנו חיים רק על מסף שנכנס - והכסף אינו נכנס בראשית החודש אף פעם, כי אם להיפך, וביחוד בחדשים הראשונים של השנה. בינתיים ההכנסות אינן הולכות בדיוק לפי התקאיב, והדבר גורם לקשיים.

אשר לבקשתו של חבר הכנסת ציזלינג, אבקש את החשב הכללי להגיש לכם את הנתונים הללו. בודאי ישנן עוד תביעות ממשרדים, אבל האוצר לא שילם מפני שאין לו. זאת יש צורך לברר בכל מקרה ומקרה ולנקוט בצעדים על מנת לגמור עם העודפים שנשארו במשרד זה או אחר.

מ. קלמר: לאחרונה הוטל בלו על מלט ומצוצרים אחרים. יש שיכוני עולים בקשר עם התכנית הכלכלית החדשה, שלפיהם צריך לטלם בעד דירה 400 ל"י במזומנים, ועתה אריך לשלם 1200 ל"י. לדעתי צריך האוצר לוותר על תוספת זו.

האנשים ~~המפוזרים~~ המטפלים בשיכון העממי מעריכים את ההתייקרות ב-500 ל"י על כל דירה, וידוע שהממשלה הודיע על 2200 ל"י וכיום משלמים כבר 5000 ל"י. מן הישר והצדק שהאוצר ימצא דרך כיצד להסיר לגמרי את ההתייקרות הזו.

שר האוצר ל. אשכול: ההחלטה המפורשת הייתה, שלא יהיו שני מחירים למלט, כי זה גורם נוסף לגניבת מלט זול ומכירתו בשוק. הממשלה התחייב להרבה דברים וגם התחייבו כלפיה לדברים רבים. במצב הנוכחי לא נקבל על עצמנו שתחייבויות נוספות שלא נוכל לעמוד בהן.

היו"ר י. גורי: עם צאתו של שר האוצר לחוץ-לארץ, אני רוצה ללוות אותו בברכה מסורתית: צאתך לשלום ובואך לשלום.

שר האוצר ל. אשכול: אני מודה על הברכה, ונתראה מרוב.